

ЮРИДИЧНА КЛІНІКА ЯК СУБ'ЄКТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ОТРИМАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ

Дерев'яно Н. З.

*доктор філософії в галузі права,
старший викладач кафедри суспільно-правових дисциплін
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янука
м. Рівне, Україна*

Під суб'єктами забезпечення реалізації права на отримання професійної правничої допомоги ми розуміємо органи державної влади, а також інші недержавні органи з делегованими повноваженнями, що покликані створювати надійні умови для реалізації вказаного права, захищати та охороняти конституційне право на отримання професійної правничої допомоги, які ми згрупували у дві великі групи – державних і недержавних суб'єктів.

До першої групи суб'єктів, що забезпечують реалізацію права на отримання професійної правничої допомоги ми відносимо: Президента України, Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України; Уповноваженого з прав людини та його апарат; Міністерство юстиції України та його уповноважені територіальні органи; суди; органи прокуратури; органи виконавчої влади та місцевого самоврядування; Координаційний центр з надання правової допомоги; Наглядову раду Координаційного центру з надання правової допомоги та Центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги. До недержавних суб'єктів відносяться: міжнародні організації та фонди; громадські організації; юридичні клініки, які створюються при юридичних факультетах закладів вищої освіти.

Юридичні клініки, які створюються при юридичних факультетах вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації – є суб'єктом недержавної системи безоплатної правової допомоги. Вони діють на підставі Положення про неї та Статуту вищого навчального закладу затвердженого його керівником.

Юридична клініка в сучасних реаліях є найбільш дієвим інструментом набуття практичних навичок для студентів, які в процесі залучення до роботи юридичної клініки можуть закріпити теоретичні знання шляхом надання правової допомоги. Саме використання своїх знань на практиці щодо реальних людей і реальних життєвих ситуацій є незмінним атрибутом підготовки справжнього фахівця [3, с. 134].

Юридична клініка не є юридичною особою оскільки є структурним підрозділом закладу вищої освіти, що здійснює підготовку фахівців за напрямом «Право» і створюється як база для практичного навчання та проведення навчальної практики студентів старших курсів. Вона як структурний підрозділ, може мати відповідні штампи і бланки з власним найменування [1].

Загальне керівництво юридичною клінікою вищого навчального здійснює його керівник – ректор (президент), начальник, директор тощо. Керівник юридичної клініки призначається на посаду рішенням керівника вищого навчального закладу, що здійснює підготовку фахівців за напрямом «Право», за поданням керівника факультету, інституту, філії тощо. Структуру та чисельність співробітників юридичної клініки визначає керівник вищого навчального закладу. Консультантами юридичної клініки є студенти старших курсів, що навчаються за напрямом «Право» та надають правову допомогу під керівництвом викладачів-кураторів. Порядок і строк їх участі роботі юридичної клініки, кількість студентів-консультантів визначається відповідним Положенням про юридичну клініку вищого навчального закладу [1].

Основні завдання юридичної клініки:

- надання студентам можливості набуття навичок практичної діяльності, підвищення рівня практичних знань та вмінь;
- забезпечення доступу представників соціально вразливих груп суспільства до правової допомоги та надання безоплатних юридичних консультацій студентами;
- формування правової культури громадян;
- забезпечення можливості спілкування студентів під час навчального процесу з фахівцями-практиками судових та правоохоронних органів, інших державних органів та органів місцевого самоврядування з питань їх діяльності;
- проведення теоретичних і практичних занять за результатами діяльності юридичної клініки;
- проведення науково-практичних конференцій, семінарів, тренінгів та інших заходів з актуальних правових питань;
- співробітництво з іншими юридичними клініками вищих навчальних закладів України та за межами держави [2].

Заклад вищої освіти де створена і діє юридична клініка зобов'язаний створити та забезпечити належні умови для її роботи. Для цього виділяється окреме приміщення на території закладу, куди повинен бути вільний доступ для клієнтів, інформація про роботу юридичної клініки розміщують на офіційному сайті закладу, а також про часи роботи.

Юридична допомога, як правило, надається безпосередньо при розгляді звернення. З причин неможливості вирішення питання відразу

під час приймання та у разі потреби додаткового вивчення порушеного питання працівниками юридичної клініки може встановлюватись інший строк і порядок розгляду звернення громадянина. Також клієнту повинна бути забезпечена можливість подати керівнику юридичної клініки свій відгук про якість наданої йому правової допомоги [1].

Отже, юридичні клініки є унікальним елементом у розгалуженій системі безоплатної правової допомоги, які з одного боку покликані надавати професійну правничу допомогу незахищеним верствам населення, а з іншого бути базою для отримання професійних навичок та умінь студентами правниками.

Література:

1. Типове положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України. Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2006 N 592. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06#Text>

2. Соколенко О. Л. Юридична клініка в правоосвітній діяльності. 2018. URL: <http://212.1.86.13/jspui/bitstream/123456789/3066/1/6.%20%D0%A1%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E.%20%D0%9B..pdf>

3. Юркевич І. Роль юридичних клінік у підготовці професійних юристів. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. Вип. 2. С. 131–135.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРИМУС ЯК ЗАСІБ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Жиляк В. Р.

студентка юридичного факультету

Науковий керівник: Грицай І. О.

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

м. Дніпро, Україна

Розвиток демократії, а разом з нею і поступовий розвиток державності, нерозривно пов'язаний із особливим підходом органів державної влади безпосередньо до громадян, що полягає у ефективному застосуванні адміністративного примусу у разі протиправної поведінки. Актуальність цього питання полягає в тому, що на сучасному етапі